

Bir Talebe Sabri Arseven

Abdolvahid GEZER
Boğaziçi Üniversitesi

Nur Risaleleri'nde "Nur santrali Sabri", "Sıddık Sabri", "Hulusi-i Sani Sabri" gibi isimlerle taltif edilen Sabri Arseven, Isparta'nın Barla'ya bağlı Bedre köyünde 1893 yılında dünyaya gelmiştir. Yine bu köyde imamlıkla vazifeli olan Hacı Sabri Efendi Risale-i Nur'la tanıştıktan sonra ömrünü Nur hizmetine adanmıştır. 1943'te Said Nursi ile birlikte Denizli hapsinde dokuz ay hapis yatan Hacı Sabri Efendi'nin adı başta Kastamonu Lahikası olmak üzere Risale-i Nur'da sıkça zikredilmiştir.

Onun Nur hizmetindeki hususiyeti "Nur santrali" ve "Nur'un iskele memuru" gibi sıfatların işaret ettiği üzere elle çoğaltılan Risale-i Nur'ların ülkenin en ücra köşelerine kadar dağıtılmasında oynadığı kilit rolle alakalıdır. Malum olduğu üzere basılması ve yayılması o devirde yasak olan Nur Risaleleri Bediüzzaman'ın tashihinden geçtikten sonra ilk Hacı Sabri Efendi'ye ulaşır, o ise bu risaleleri Eğirdir'de bulunan Hulusi Bey'e ve İslamköy'de bulunan Hafız Ali'ye ulaştırırdı. Bu merkezlerde çoğaltılan risaleler "Nur Postaları" vasıtasıyla ülkenin dört bir yanına ulaştırılırdı.

Sabri Efendi, Hulusi Bey ile beraber hem mektupları lahikalara eklenen hem de Bediüzzaman'a sordukları sorularla çokça risalenin yazılmasına vesile olan bir talebedir. Sabri Efendi'yi tanımanın en sıhhatli yolu da Risale-i Nur'da hem kendisinin yazdığı bu mektupları hem de Bediüzzaman'ın kendisinden bahsettiği metinleri dikkatle okumaktır. Mesela Hulusi Bey ile Sabri Efendi'nin mektuplarının lahikalara niçin idhal edildiğini izah ederken Bediüzzaman şunları söyler:

"Bu iki zât hakikî talebelerimden ve ciddî arkadaşlarımdan; ve hizmet-i Kur'ân'da arkadaşlarım içinde talebelik ve kardeşlik ve arkadaşlığın üç hassası var ki, bu iki zât üçünde de birinciliği kazanmışlar.

Birinci hasa: Bana mensup herşeye malları gibi tesahup ediyorlar. Bir Söz yazılsa, kendileri yazmış ve telif etmiş gibi zevk alıyorlar, Allah'a şükrediyorlar. Adeta cesetleri muhtelif, ruhları bir hükmünde, hakikî manevî vereselerdir.

İkinci hasa: Bütün makas-ı hayatiye içinde en büyük, en mühim maksatları, o nurlu Sözler vasıtasıyla Kur'ân'a hizmet biliyorlar. Dünya hayatının netice-i hakikiyesinin ve dünyaya gelmekteki vazife-i fitriyelerinin en mühimi, hakaik-i imaniyeye hizmet olduğunu telâkkileridir.

Üçüncü hasa: Ben kendi nefsimde tecrübe ettiğim ve eczahane-i mukaddese-i Kur'ânîyeden aldığım ilâçları, onlar da kendi yaralarını hissedip o ilâçları merhem suretinde tecrübe ediyorlar. Aynı hissiyatımla mütehasis oluyorlar. Ve

ehl-i imanın imanlarını muhafaza etmek gayreti, en yüksek derecede taşımaları ve ehl-i imanın kalbine gelen şübehat ve evhamdan hasil olan yaraları tedavi etmek iştiyakı, yüksek bir derece-i şefkatte hissetmeleridir.”¹

Bediüzzaman’ın bu ifadesinden anladığımız üzere Hoca Sabri Efendi hem talebelik hem kardeşlik hem de arkadaşlık makamlarında örnek gösterilen bir isimdir.

Yine aynı mektubun içerisinde Sabri Efendi’nin samimi ve ciddi iştiyakının, Risale-i Nur Külliyyatı içinde çok hususi bir yeri olan Mucizat-ı Ahmediye risalesinin yazılmasına vesile olduğu zikrediliyor.² Aslında Mektubat’ta yine Sabri Efendi’nin sorduğu sorularla yazılmasına vesile olduğu dersler çağımızdaki talebe-üstad ilişkilerinin nasıl olması gerektiğine dair de ışık tutan bir cinsten.

Hoca Sabri Efendi ile Bediüzzaman arasındaki yakınlığın bir başka sebebi de Bediüzzaman’ın Sabri Efendi ile arasında nesebi bir yakınlık olduğu düşüncesi. Annesinin vefatı üzerine yazdığı mektupta Bediüzzaman, Sabri Efendi’ye şöyle seslenir:

“Ey Sabri kardeş! Başın sağ olsun. Cenab-ı Hak, o validemizi mağfiret eylesin, âmin. Benim, karabet-i nesebiyeyi ihsas eden parmaklarındaki nişan ve bu yedi sekiz sene Abdülmecid’den daha hararetli faalâne kardeşlik vazifesini yaptığınızdan, elbette senin merhume validen benim de validemdir. Onu da, validem yanına manevi kazançlarıma ve dualarıma hissedar ediyorum. Cenab-ı Hak sana, sabr-ı cemil ihsan ve o merhumeyi de garik-i rahmet eylesin. Amin.”³

Bu benzerlikten başka zamanlarda da bahseden Bediüzzaman Sabri Efendi’yle arasındaki bu benzerliği aslında daha da kıymetli olan iman hizmetindeki kardeşliğe tevafuk eden latif bir cilve olarak yorumlamıştır.

Sabri Efendi’yi tanımanın ve anlamının en iyi yollarından birinin de lahikalarda yer alan mektuplarına göz atmak olduğunu söylemiştik. Gerçekten bu mektuplara baktığımızda Sabri Efendi’nin hayatını Risale-i Nur’la anlamlandırdığını görüyoruz. Mesela bir mektubunda okuduğu risaleler hakkında şunları yazar:

“Nur deryasından nûş etmek isteyen bir kimse, Birinci ve Yirmi Birinci ve Yirmi İkinci Sözleri alsa, diğerlerine eli yetişmezse dahi maraz-ı kalbîyi def ve ref’e, ruhu tenvir ve tesrire kâfi bulunduğu meşhud ve müsellemdir. Zira Birinci Söz tevhid miftahıdır. Yirmi Birin birinci şıkkı da mirkat-ı Cennet’tir. İkinci şıkkı da emraz-ı kalbiyenin tedavisi için nazirsiz bir şifahane-i eczâdır. İksir ilâçlarıyla, bilâistisna herkeste bulunan vesvese marazını tedavi ve kal’ eder. Kalb ve ruh-ta Kur’ân-ı Hakîmin ebedî ve nâmütenahi füyûzât ve envârından gelen revzat-ı inşirâhiyeyi küşadla saadet-i ebediyeye isal edecek bir râh-ı necat ve selâmettir.

1 Nursi, Said. Barla Lahikası, 2009, İstanbul, Sözler, s. 19.

2 A.g.e. s.19

3 Nursi, Said. Kastamonu Lahikası, 2009, İstanbul, Sözler, s. 157.

Yirmi İki ise, bürhanlarıyla, lem'alarıyla, insan olanın akaid-i diniyesini tahkim ve tarsîne emsalsiz bir rehber bulunduğunu arz ederim efendim.”⁴

Bu mektubundan aslında Sabri Efendi'nin talebelik, kardeşlik ve arkadaşlıkta birinciliği nasıl kazandığını anlıyoruz. Risale-i Nur'ları gerçekten hayatının merkezine koymuş ve ciddi ve samimi bir iştiyakla ona sarılıp ruhunun kurtuluşunu onda aramıştır.

Ömrünün sonuna dek Nur hizmetleriyle meşgul olan Hacı Sabri Efendi, 20 Şubat 1954'te Eğirdir'den kendi köyüne dönerken geçirdiği bir trafik kazası sonucu vefat etmiştir. Cenazesine Bediüzzaman'ın da iştirak ettiği Hacı Sabri Efendi'nin kabri Barla'nın Bedre köyünde bulunmaktadır. Mezarındaki kitabede şunlar yazar:

“Gel nazar kıl mezarımın taşına,
Âkil isen aklını al başına.
Ben de bir dem sürdüm sefa cihanda,
Akıbet bak, taş diktiler başıma.”

---

4 Nursi, Said. Barla Lahikası, 2009, İstanbul, Sözler, s. 45.